

SUNDSVALLS
KOMMUN

Kommunstyrelsekontoret

Bk 1995-08-11

Ju

93. 05. 08

231-7300-95
81-215

BILDANDE AV KÄLSTA NATURMINNE

Kommunstyrelsen har 1995-04 23 fastställt skötselplan för Kälsta naturminne och därmed förklarat området som naturminne enligt § 13 NVL.

Skötselplanen har tidigare skickats sänts till Er på samråd. Det är denna skötselplan (bifogas) som ligger till grund för beslutet.

Genom detta brev vill vi delge Er kommunstyrelsens beslut.

Med vänlig hälsning

Daniel Jasek
Kommunstyrelsens planeringsenhet
060 19 13 32

§ 75

Dnr 167/96 265

93 05 02

BILDANDE AV KÄLSTA NATURMINNE

Planeringsenheten framför i skrivelse 1996-03-08 att kommunstyrelsen genom länsstyrelsens beslut har fått befogenhet att bilda naturreservat, naturvårdsområden och naturminnen. Efter bildandet av Klampenborgs naturreservat är flera kommunala objekt på förslag att skyddas.

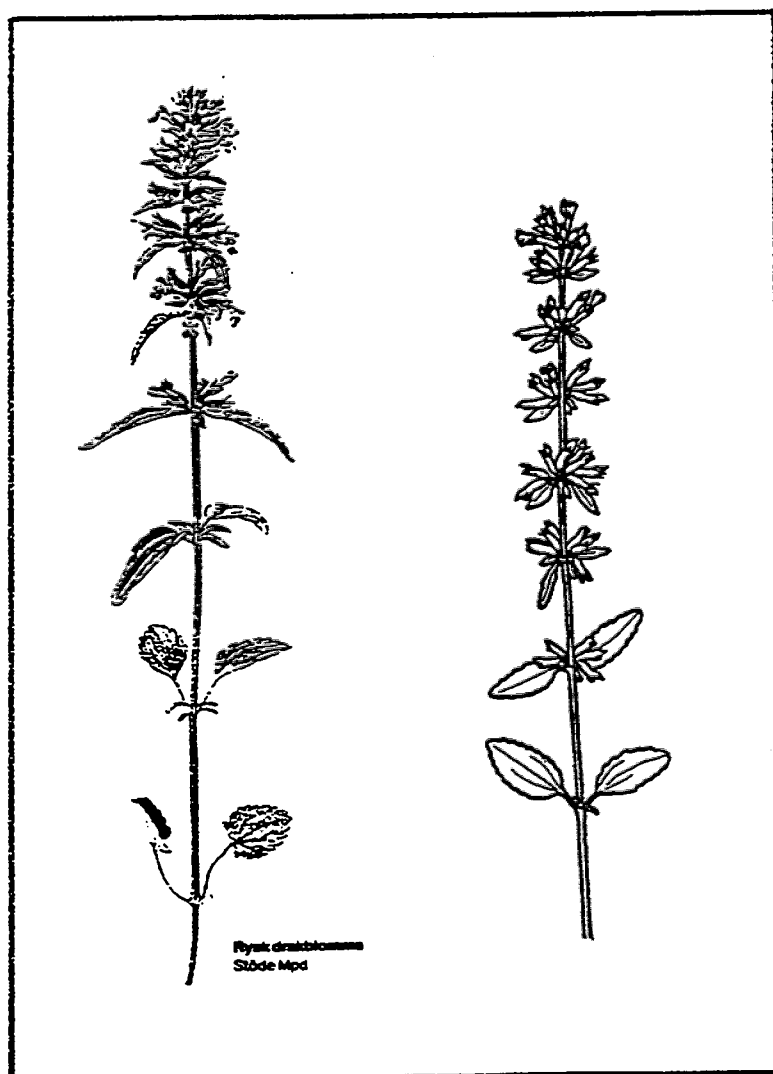
En växtlokal i Kälsta med den skyddsvärda ryska drakblomman, är nu färdigt att säkerställas enligt 13 § naturvårdslagen dvs som naturminne. (Objektets ringa storlek föranleder skyddsformen naturminne, ej naturreservat). Kälsta naturminne blir det andra området som genom kommunens omsorg säkerställs enligt naturvårdslagen.

Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag
1996-03-27, § 33

att fastställa skötselplanen för Kälsta naturminne och därigenom besluta att del av fastigheten Kälsta 1:6, Kälsta, Stöde socken, Sundsvalls kommun, skall med stöd av 13 § naturvårdslagen avsättas som naturminne.

SKÖTSELPLAN

Kälsta naturminne

Sundsvalls kommun

INNEHÅLL

1. FÖRORD
2. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER
3. BESLUT OM NATURMINNE

3.1 Bakgrund

3.2 Beslut

3.3 Ändamål med naturminnet

3.4 Naturminnesföreskrifter

4. ALLMÄN BESKRIVNING

PLANDEL

5. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV NATURMINNET

5.1 Övergripande mål

5.2 Riktlinjer för skötsel

6. ANORDNINGAR

7. TILLSYN

8. DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

9. NATURVÅRDSFÖRVALTNING AV NATURMINNET

RYSK DRAKBLOMMA, *Dracocéphalum thymiflorum*, i Kälsta

1. FÖRORD

År 1987 gjordes ändring i Naturvårdslagen som gör det möjligt för kommunen att på egen hand bilda naturminnen och naturvårdsområden. Fr.o.m våren 1995 har kommunstyrelsen rätt att avsätta områden av kommunalt naturvårdsintresse som naturminne. Föreliggande dokument innehåller beslut om bildandet av Kälsta naturminne samt skötselplan för lokalen.

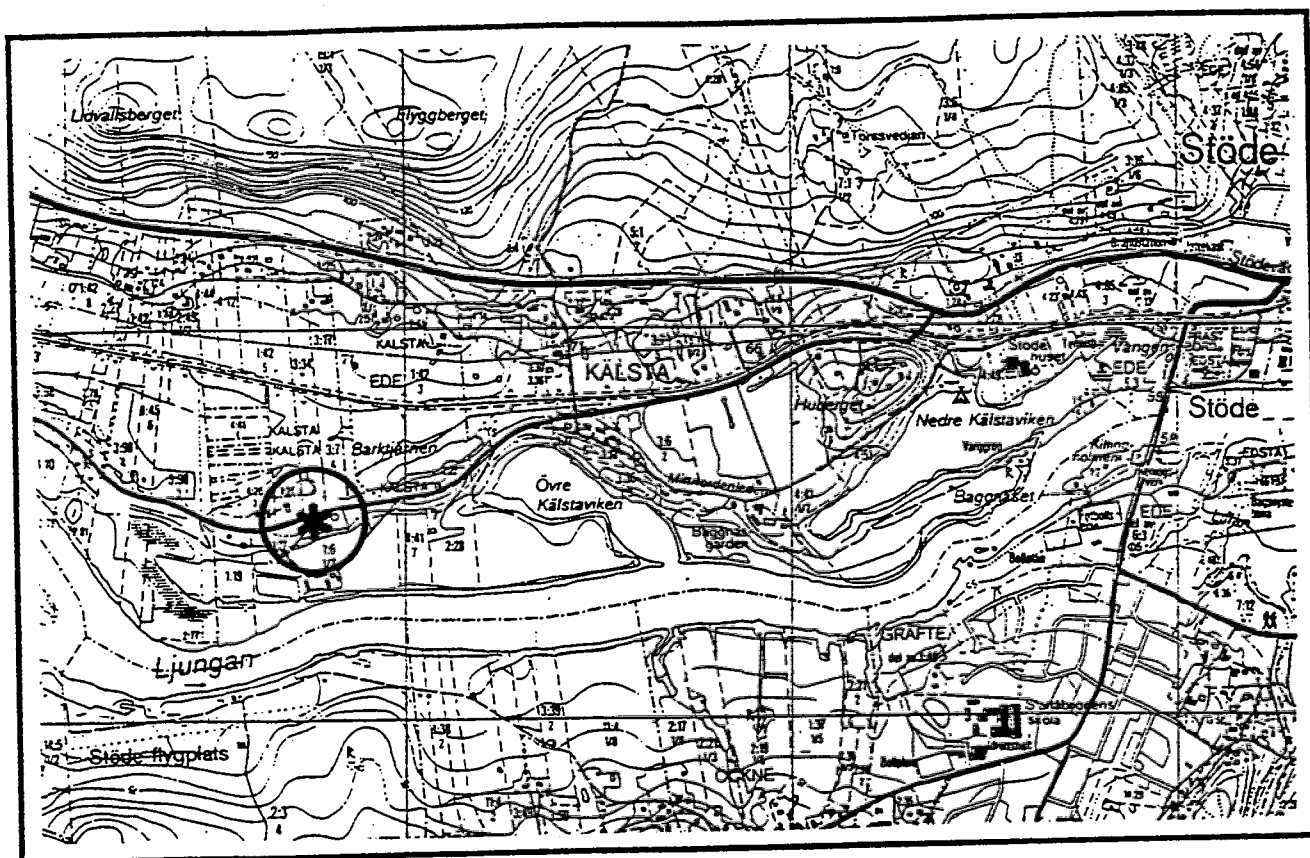
2. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Namn	Kälsta
Kommun	Sundsvalls kommun
Socken	Stöde
Kartblad	Ekonomiska kartan Stöde 17G:47
Läge	45 km från Sundsvall. Längs gamla f.d. E75:an (Viskansvägen), ca 1,7 km från infarten till Huberget, skyltat med Nederede och hembygdsgård.
Fastighet	Kälsta 1:6
Markägare	Olofsson, Mats och Rudberg, Åsa Viskansvägen 5621 860 13 STÖDE 0691/611 23
Areal	1900 m ² , samt parkeringsyta 351 m ² (ingår ej i naturminnet).
Objektnummer	2204017

3. BESLUT OM NATURMINNE

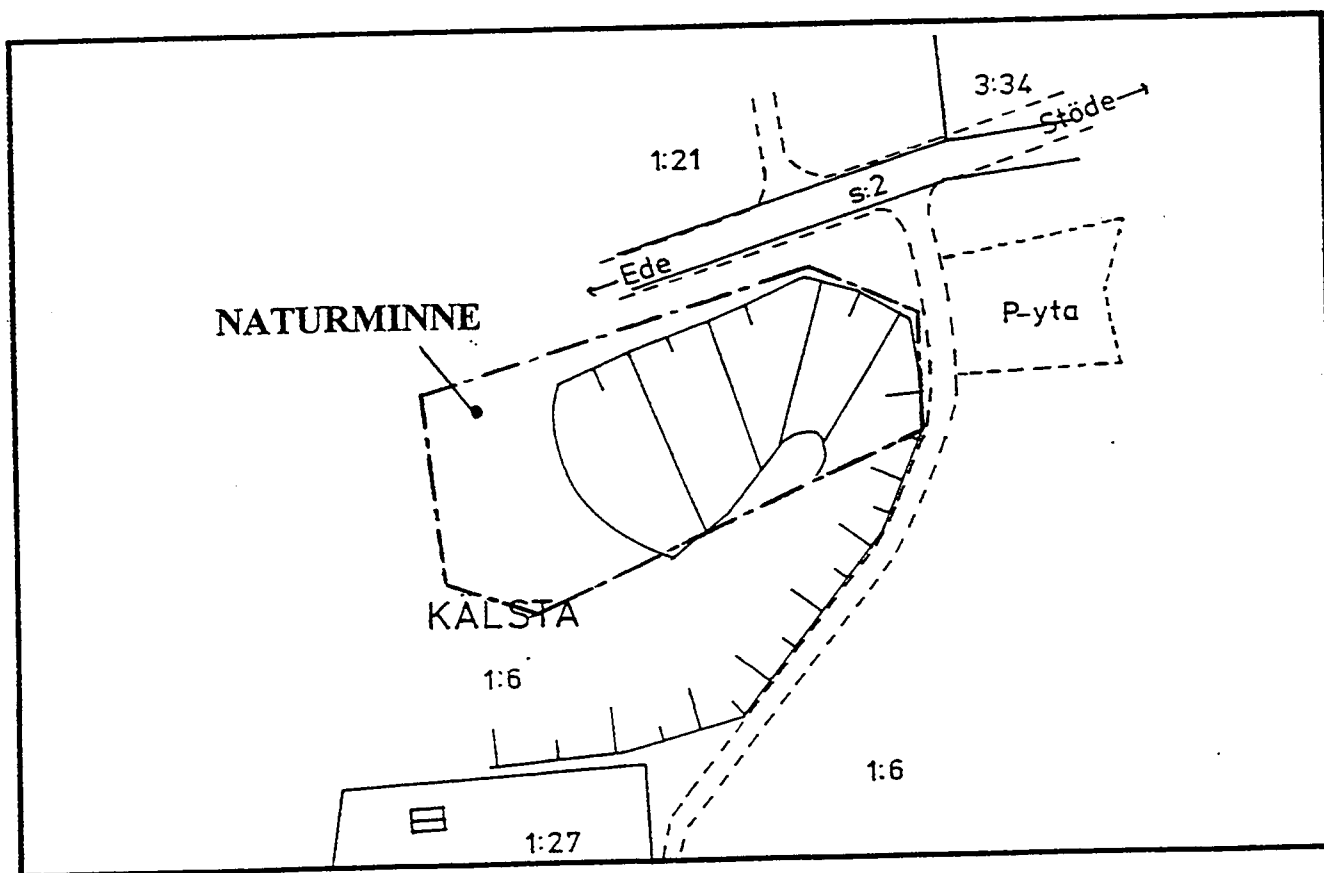
3.1 Bakgrund

Lokalen för rysk drakblomma, *Dracocephalum thymiflorum*, finns med på Naturskyddsföreningens lista över "Naturvårdsobjekt till översiktsplanen för Sundsvalls kommun" (hösten 1989) och betecknades där som en lokal som borde skyddas som riksintresse. I översiktsplanen är lokalen markerad som "övriga skyddsvärda naturområden som ännu ej klassats". Vid genomgång av kommunens naturvårdsobjekt sommaren 1993 klassades lokalen som naturområde av reservatsklass.

Karta 1. Översiktskarta, naturminnets läge.

Skala 1:20 000

Karta 2. Beslutskarta, naturminnets avgränsning.

Skala 1:1000

3.2 Beslut

Med stöd av 13§ Naturvårdslagen beslutar kommunstyrelsen att del av fastigheten Kälsta 1:6 ska avsättas som naturminne. Naturminnet omfattar 1900 m² och markeras på en till beslutet hörande karta 2. Vidare finns det en ca 351 m² stor avställningsyta för bil, även den markerad på kartan.

3.3 Ändamål med naturminne

Det huvudsakliga ändamålet med naturminnet är att

- * trygga förekomsten av rysk drakblomma samt skydda växtplatsen mot all verksamhet som kan hota växtbetingelserna.
- * möjliggöra för allmänheten att vid besök i området kunna ta del av växtlokalens naturvärde

3.4 Naturminnesföreskrifter

- A Föreskrifter enligt 8§ naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten inom naturminnet. (Gäller fastighetsägare).

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
- anordna upplag eller göra utfyllnader
- utan kommunens tillstånd uppsätta skyltar, anlägga bryggor eller liknande anordningar
- avverka, röja eller på annat sätt göra åverkan på levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet utan förvaltarens tillstånd
- inplantera växter eller djur
- i övrigt vidtaga åtgärd som strider mot syftet med naturminnet

Föreskrifterna utgör inget hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med naturminnet och som närmare anges i bifogade skötselplan.

- B Föreskrifter jämlikt 9§ naturvårdslagen angående markägarens och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken skall tåla att åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut fogade skötselplan.

- C Föreskrifter jämlikt 10§ naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga. (Gäller allmänheten)

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- göra åverkan på mark och växtlighet t ex genom att uppgräva växter, fälla träd eller på annat sätt skada träd och buskar

I övrigt erinras om de förbud som allmänt gäller, varvid här kan nämnas förbud mot att

- olovligt av växande träd taga ris, gren, näver, bark, löv mm (12 kap 2§ brottsbalken)
- skräpa ner i naturen med plåt, plast, glas, papper, avfall eller annat (23§ naturvårdslagen)
- framföra motordrivet fordon utan tillstånd från förvaltaren eller dennes ombud. (Gäller även snöskoter, mopeder, motorcyklar och terränggående motorfordon)

D Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning

a) syftet med vård och förvaltning

Naturminnet skall vårdas så att rysk drakblomma får utvecklas helt fritt.

b) skötselplan

Kommunen meddelar föreskrifter om vården genom att fastställa bifogad skötselplan. Inom ramen för skötselplanen kan kommunen fortlöpande meddela direktiv om förvaltningen.

c) utmärkning

Naturminnet skall utmärkas i enlighet med naturvårdsverket utfärdade anvisningar.

d) förvaltare

Naturminnet skall förvaltas av Sundsvalls kommun genom Fastughetskontoret - Utemiljö.

Föreliggande skötselplan har utarbetats vid planeringsenheten, Sundsvalls kommun av Annika Johansson i samråd med ansvarig tjänsteman Daniel Jasek.

4. ALLMÄN BESKRIVNING

Växtplatsen för rysk drakblomma är torra och solexponerade sandmarker i kulturlandskapet t ex åkerkanter, slänter, nipbranter eller som här i ett f.d. grustag. Rysk drakblomma blir 10- 30 cm och blommar med ca 1 cm blekblå blommor. Det latinska namnet *Dracocéphalum* syftar på drakón som betyder drake och kefalé som betyder huvud; alltså "drakhuvud", detta avser blomformen. Växten börjar blomma i maj och blomningen brukar pågå in i juli. Lokalen som ligger vid Viskansvägen är känd sedan slutet av 80-talet. Grustaget har inte använts sen början av 70- talet.

Arten har troligen kommit in i landet som vallfröogräs vid sekelskiftet. I Medelpads flora från 1909 av Erik Collinder kan man läsa om bl.a. rysk drakblomma; *åkerväxter som förekomma på öppen jord i åkrar och trädgårdar eller på klöfver- och timotejvallar. De allra flesta måste anses som kulturrelement af högre eller lägre ålder. Här och där eller sällsynt förekomma *Dracocephalum thymiflorum*.*

I Collinders flora finns rysk drakblomma upptagen på flera lokaler i kommunen, av dessa återstår nu endast denna i Kälsta samt en mindre lokal vid Övre Kälstaviken. Dessa båda lokaler i Sundsvalls kommun är de sista återstående resterna av ett växtsamhälle, bestående av torrbacksväxter, som förr var vanligt längs Medelpads rullstensåsar. (Lokalen i Övre kälstaviken sköts i överenskommelse med jordbrukaren).

Det största hotet mot arten är upphörd hävd och som följd därav igenväxning av växtplatserna. Arten trängs snabbt undan eftersom den är konkurrenssvag, den har därför på många håll försvunnit helt. Sveriges Lantbruksuniversitet har betecknat rysk drakblomma som utrotningshotad i Sverige. Samtliga lokaler är därför mycket skyddsvärda.

PLANDEL

5. DISPOSITION OCH SKÖTSEL

5.1 Övergripande mål

Ändamålet med naturminnet är att bevara områdets naturvärden samt att säkra rysk drakblommas fortlevnad.

5.2 Riktlinjer för skötsel

Lokalen har under augusti -94 städats från div. skrot så som t ex slipers, plåtar och byggmaterial. Även några träd som växte i grustaget har tagits bort. Staket längs kanten av grustaget samt skylt mot olovlig tippning har satts upp.

Lokalen bör lämnas orörd och någon direkt skötsel kommer inte att ske. Sly som växer in i lokalen ska dock tas bort, liksom gräs och högrörter. Karaktären av öppen grusslänt skall upprätthållas. Rysk drakblomma kan vara förurningskänslig, varför lokalen ev. kan kalkas om arten ser ut att minska.

6. ANORDNINGAR

- * Avställningsyta för bil finns intill naturminnet.
- * Informationstavla om lokalen sätts upp.
- * Informationsblad ska tas fram och finnas tillgänglig för allmänheten.

7. TILLSYN

För tillsyn av naturminnet svarar Sundsvalls kommun genom Fastighetskontoret - Utemiljö.

8. DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Förvaltaren ansvarar för att utförda åtgärder noteras och arkiveras.

9. NATURVÅRDSFÖRVALTNING AV NATURMINNET

Sundsvalls kommun utses som förvaltare och tillsynsman genom Fastighetskontoret - Utemiljö. I naturvårdsförvaltningen ingår olika uppgifter som syftar till att säkra och underhålla de värden som motiverar skyddet.